

VANTAAN YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTAOHJELMA 2022

**YMPÄRISTÖKESKUS
YMPÄRISTÖNSUOJELU**

**Vantaa
Vanda**

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	3
2. LUVAN- JA ILMOITUKSENVARAISET SEKÄ REKISTERÖITÄVÄT TOIMINNOT	3
2.1 Ympäristölupakohteet.....	3
2.2 Yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat toiminnot.....	4
2.3 Rekisteröitävät kohteet.....	4
2.4 Ilmoitukset	4
3. JÄTELAIN VALVONTA	4
4. MUU VALVONTA.....	5
5. VALVONTAOHJELMAN TOTEUMINEN VUONNA 2021	6

1. JOHDANTO

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaohjelma luvan- ja ilmoitustenvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelmassa on tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista.

Ympäristönsuojeluasetuksen 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista eri tyyppisten luvanvaraisten, ilmoitustenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista, tiedot muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä sekä kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelmaan on päivitetty vuoden alussa olevien lupa- ja yleisen ilmoitusvelvollisten sekä rekisteröityjen kohteiden määrät. Muiden valvontakohteiden lukumäärät on arvioitu aiempina vuosina tehtyjen päätösten, saapuneiden yhteydenottojen ja ilmoitusten tai erilaisista rekistereistä ja lähteistä tehtyjen toimialakohtaisten hakujen perusteella.

2. LUVAN- JA ILMOITUKSENVARAISET SEKÄ REKISTERÖITÄVÄT TOIMINNOT

2.1 Ympäristölupakohteet

Vantaalla on 39 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvaa ympäristölupalaitosta tai -toimintaa. Vuoden 2021 aikana uusina kohteina tulivat kaksi uutta jätteenkäsittelyn lupalaitosta, kaksi kivenmurskaamoa ja yksi pohjavesialueella sijaitseva varikko. Määräaikaistarkastukset perustuvat kullekin kohteelle määritellyyn valvontaluokkaan. Valvontaohjelmassa esitetyn suunnitelmallisen valvonnan lisäksi kohteisiin tehdään tarvittaessa tarkastuksia yleisöilmoitusten perusteella tai toiminnassa ilmoitettujen poikkeamien takia.

Toimiala	Kohteet	Tarkastukset
Metalliteollisuus	1	1
Energian tuotanto	2	2
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi ja käsittely	7	0
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	3	2
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	5	2
Betoniasema	3	1
Elintarvikkeiden valmistus	2	0
Liikenne	3	1
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely	13	2
YHTEENSÄ	39	11

2.2 Yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat toiminnot

Uusina valvontakohteina on kaksi varikkoa, jotka kumpikin tarkastetaan.

	Kohteet	Tarkastukset
Varikko	2	2

2.3 Rekisteröitävät kohteet

Tietojärjestelmään rekisteröityjä kohteita on 74, joista suurin osa on jakeluasemia. Uusia rekisteröinti-ilmoituksia tulee harvakseltaan. Valvontaohjelmaan on otettu kahdeksan jakeluaseman tarkastukset sekä yksi asfalttiasema ja kemiallinen pesula.

Toimiala	Kohteet	Tarkastukset
Energiantuotantoyksikkö	3	0
Asfalttiasema	4	1
Polttonesteiden jakeluasema	61	8
Kemiallinen pesula	4	1
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta tai laitos	1	0
Betoniasema	1	0
YHTEENSÄ	74	10

2.4 Ilmoitukset

Meluilmoituskohteiden (YSL 118 §) tarkastuksia kohdennetaan sellaisiin toimintoihin, jotka ovat erityisen häiritseviä lähiympäristölle tai sijaitsevat pohjavesialueella. Tarkastuksia tehdään myös valitusten perusteella. Kohteet ovat luonteeltaan lyhytaikaisia.

Koetoimintailmoituksia (YSL 119 §) tulee vireille harvoin ja kohteet tarkastetaan tarvittaessa, toiminnan laadusta riippuen.

Onnettomuuden, tuotantohäiriön tai muun vastaavan syyn aiheuttamissa poikkeuksellisissa tilanteissa (YSL 120 §) tehdään aina tarkastus. Ilmoituksia tulee hyvin harvoin.

	Kohteet	Tarkastukset
Meluilmoitukset	50	4

3. JÄTELAIN VALVONTA

Jätelain 100 §:n mukaisia ammattimaisen keräyksen rekisteröintejä on kirjattu tietojärjestelmään 8 kpl, joista yksi on uusi kohde. Yksi kohde on poistettu rekisteristä. Uusi kohde tarkastetaan vuoden aikana.

Jätelain 124 § velvoittaa tarkastamaan laitokset ja toiminnot, joissa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Valvontaohjelmaan jo kuuluvien laitosten lisäksi tarkastuksia on suunniteltu tehtäväksi viiteen kohteeseen.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksissä on suuria yleisötapahtumia koskeva velvoite jätehuoltosuunnitelmasta. Nämä kaikki tarkastetaan ja lisäksi suunnitelman toteutuminen voidaan käydä tarkastamassa paikan päällä.

Roskaantumisen valvonta perustuu pääosin yleisöilmoituksiin. Roskaantuneelle alueelle tehdään useimmiten tarkastus jätteen laadun ja sijaintipaikan varmistamiseksi ja lisäksi tarvittaessa jälkitarkastus. Ilmoitusten määrä perustuu arvioon viime vuosilta.

Toimiala	Kohteet	Tarkastukset
Jätteen keräystoiminta	8	1
Jätelain 124 §:n mukainen valvonta, vaaralliset jätteet	140	5
Yleisötapahtumien jätehuolto	15	15
Roskaantuminen	170	120

4. MUU VALVONTA

Muita tarkastuksia tehdään muun muassa vesilain, vesihuoltolain, maa-aineslain, maastoliikennelain ja ulkoilulain valvonnassa sekä ympäristönsuojelulain säännösten tai sen nojalla annettujen säädösten valvonnassa. Taulukkoon on koottuna tiedossa oleva tai arvioitu kohteiden määrä sekä arvioitu tarkastusmäärä.

	Kohteet	Tarkastukset
Vesilaki	1-2	1
Vesihuoltolaki	45	35
Haja-asutuksen jätevedet	900	20
Maastoliikennelaki	1	0
Maisematyöluvut	5	1
Maa-ainesluvut	0	-
Nitraattiasetus	39	10
Ympäristönsuojelumääräykset	45	30
Rakennus- ja purkujäte	70	70

Vesilain tarkastukset koskevat Vantaalla yleensä ojaerimielisyyksiä ja ojien kunnossapitoa. Vireille tulleiden oja-asioiden määrä on vähentynyt huomattavasti, koska hulevesihaittailmoitukset pääsääntöisesti käsitellään kaupungin toisessa yksikössä maankäyttö- ja rakennuslain perusteella. Vesilain kohteita arvioidaan tulevan vireille 1-2.

Vesihuoltolain tarkastuksista suurin osa tehdään vapautushakemusten käsittelyn yhteydessä. Näihin liittyviä tarkastuksia arvioidaan tehtävän 35.

Vesilaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesien suunnitelmallista valvontaa kohdennetaan pohjavesialueille. Lisäksi tarkastuksia tehdään tulleiden lykkäyshakemusten ja yhteydenottojen perusteella.

Maastoliikennelain lupia on myönnetty yksi ja kohde on tarkastettu vuonna 2021. Maisematyöluvista enin osa koskee puunhakkuita ja näiden kohdalla tehdään maastokäynti hakemusvaiheessa, muihin kohteisiin tehdään yleensä tarkastus toiminnan jo alettua tai toiminnan päätyttyä. Nitraattiasetuksen valvonta koskee lannanvarastointia ja tarkastukset painottuvat talleille, joiden määrä on pysynyt kuta kuinkin entisellään.

Ympäristönsuojelumääräyksiin liittyvät tarkastukset koskevat öljysäiliön maahan jättämiseksi tehtyihin hakemuksiin, lumenvastaanottoapaikkoihin sekä jätteen hyödyntämiseen maarakentamisessa. Öljylämmityksestä luopumiseen annettavat tuet ja avustukset heijastunevat edelleen aiempia vuosia korkeampina hakemusmäärinä. Lumen vastaanottoapaikat tarkastetaan kaikki. Pienimuotoinen, alle 1000 tonnin eria koskeva jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa on mahdollista ympäristönsuojelumääräyksillä tietyillä ehdoilla. Määrä on viime vuosina jonkin verran laskenut.

Ympäristökeskukseen tiedoksi tulleet rakennusten purkuilmoitukset tarkastetaan. Joistakin kohteista voidaan pyytää tarkempia selvityksiä tai siirtoasiakirjoja. Aiemmasta käytännöstä poiketen valvontaohjelmaan on nyt kirjattu saapuneiden purkuilmoitusten määrä.

Otsonikerrosta heikentävien aineiden ja REACH-asetuksen valvontaa toteutetaan muiden valvontakäyntien yhteydessä.

5. VALVONTAOHJELMAN TOTEUMINEN VUONNA 2021

Lupalaitoksien tarkastustavoitteesta saavutettiin 60 %. Syynä on pääasiassa se, että edelleen jouduttiin priorisoimaan akuutteihin valvontatapauksiin tai hakemuksiin. Paikan päällä tehtävien tarkastusten lisäksi valvontaan kuuluu keväisin toimitettavien vuosiraporttien tarkastaminen sekä velvoitetarkkailuun kuuluvien tarkkailuraporttien ja analyysitulosten tarkastaminen. Nämä on yleensä pystytty tarkastamaan ilman merkittäviä viiveitä. Suunnitellut rekisteröityjen kohteiden tarkastukset toteutuivat yhtä lukuun ottamatta.

Ympäristökeskuksen tarkastusresurssit kasvoivat elokuussa aloittaneen yhden uuden tarkastajan myötä. Parantunut tilanne nähtäneen määräaikaistarkastusten osalta vasta vuoden 2022 valvontaohjelman tavoitteiden saavuttamisessa. Vuonna 2021 se näkyi kuitenkin jo erityisesti siinä, että ympäristönsuojelumääräyksiin perustuvat aiempaa lukuisammat hakemukset (öljysäiliön maahan jättäminen) saatiin käsiteltyä joutuisasti.

Muissa tarkastuksissa korostui erityisesti vesihuoltolain tarkastusten suuri määrä (50 kpl). Hakemus- ja valvontaruuhkaa vesihuoltolain asioissa oli tavoitteena saada vuoden aikana purettua, ja siinä onnistuttiin, mutta hallintopakkoasioita on yhä vireillä useita.

Työajasta merkittävä osa kului aiempien vuosien tapaan lausuntojen valmisteluun, neuvontaan ja erilaisten toimenpidepyyntöjen käsittelyyn. Ympäristöhaittailmoituksia oli yhteensä noin 600 ja niiden perusteella tehtiin 180 valvontakäyntiä. Osa haittailmoituksista on vaatinut paljon selvittämistä. Roskaantumisolmoituksia kirjattiin ympäristökeskuksessa jonkin verran edellisvuotta vähemmän, mutta muita ympäristöhaittailmoituksia, mm. meluvalituksia (182 kpl) sekä savu- ja hajuvalituksia (78 kpl) oli edelleen paljon. Osa yhteydenotoista on koskenut Uudenmaan ELY-keskuksen tai naapurikunnan valvomia kohteita. Tarkastajat ovat osallistuneet työtilanteen mahdollistaessa myös ELY-keskuksen tarkastuksille.

Liite Valvontaohjelman 2021 toteutuminen